

Pagina 1 van 6

Voorbereiding

Op grond van artikel 3.33, eerste lid, onder a en b, van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) worden besluiten die nodig zijn ter verwezenlijking van het project Zeetoegang IJmond door de provincie Noord-Holland gecoördineerd. Deze coördinatie vindt plaats op grond van het vaststellingsbesluit van het inpassingsplan Zeetoegang IJmond van Provinciale Staten van 22 september 2014 en het besluit van 16 juni 2015 van Gedeputeerde Staten. De coördinatie heeft tot gevolg dat op dit besluit de uitgebreide voorbereidingsprocedure als bedoeld in artikel 3.31, derde lid, van de Wro in samenhang met afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is toegepast.

Op dit besluit is voorts Hoofdstuk 1, Afdeling 2, van de Crisis- en herstelwet van toepassing.

Besluit

Met de door u uitgevoerde PB als bedoeld in artikel 19f van de Nb-wet 1998, en de daarbij behorende documenten, is de zekerheid verkregen dat met het uitvoeren van de, aangevraagde activiteit, gelet op de relevante instandhoudingsdoelstellingen en met inachtneming van de weergegeven voorschriften, waaronder mitigerende maatregelen, geen aantasting zal optreden van de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden Noordhollands Duinreservaat (met geheel daarin gelegen het beschermd natuurmonument Duinen bij Bergen), Kennemerland-Zuid, Polder Westzaan, IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske en Wormer- en IJperveld & Kalverpolder.

Tevens is met de inhoud van de betreffende PB de zekerheid verkregen dat de aangevraagde activiteit de wezenlijke kenmerken van het beschermde natuurmonument Ham & Crommenije niet zal aantasten.

Deze conclusie geldt nadrukkelijk vanuit de door mij specifiek hiertoe geformuleerde vergunningvoorschriften ter bescherming van de in de bovengenoemde Natura 2000-gebieden en de beschermde natuurmonumenten aanwezige beschermde waarden.

Gelet op de bepalingen van de Nb-wet 1998 en de in de bijlage vermelde overwegingen besluit ik derhalve de Minister van Infrastructuur en Milieu de gevraagde vergunning ingevolge artikel 16 en artikel 19d j° artikel 19ia van de Nb-wet 1998 te verlenen onder de navolgende voorschriften en beperkingen.

Voor een weergave van de inhoud van de aanvraag en de relevante wet- en regelgeving alsmede het van toepassing zijnde beleid verwijs ik naar de bijlage bij dit besluit. In dezelfde bijlage treft u voorts mijn inhoudelijke overwegingen die aan dit besluit ten grondslag liggen aan, evenals een weergave van de diverse zienswijzen en mijn reactie daarop. De bijlage maakt onderdeel uit van dit besluit.

Voorschriften en beperkingen

Ter bescherming van de in bovengenoemde Natura 2000 gebieden en het beschermd natuurmonument aanwezige beschermde waarde, verbind ik aan deze vergunning de volgende voorschriften en beperkingen.

Algemeen

1. Deze vergunning staat op naam van de minister van Infrastructuur en Milieu.
2. Deze vergunning wordt uitsluitend gebruikt door (medewerkers van) de vergunninghouder of aantoonbaar in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder blijft daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.
3. De in voorschrift 2 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de vergunde activiteit wordt uitgevoerd over een kopie van deze beschikking, inclusief alle daarbij behorende onderdelen (zie onder 'besluit'), en tonen deze op eerste vordering aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
4. De in voorschrift 2 genoemde (rechts)personen zijn aantoonbaar op de hoogte van de inhoud en het doel van deze voorschriften en beperkingen, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Het tijdstip waarop de vergunde activiteit daadwerkelijk wordt gestart, wordt minimaal 1 week voor de aanvang ervan schriftelijk of per e-mail (nbwetteam@minez.nl) gemeld aan de Staatssecretaris van Economische Zaken of diens rechtsopvolger (hierna: het bevoegd gezag), ter attentie van het Nb-wetteam.
6. De vergunde activiteit wordt overeenkomstig de ingediende aanvraag en bijbehorende PB uitgevoerd, met inachtneming van de aan deze vergunning verbonden voorschriften en beperkingen. Bij eventuele strijdigheid van de aanvraag en/of PB met de voorschriften en beperkingen in onderhavige vergunning, prevaleren deze laatste.
7. In afwijking van voorschrift 6 mag een activiteit in afwijking van de aanvraag en/of het vergunde worden uitgevoerd indien en voor zover deze afwijking naar het oordeel van het bevoegd gezag niet leidt tot andere of grotere nadelige effecten op de relevante beschermde waarden van het betrokken Natura 2000-gebied en het beschermd natuurmonument, ten opzichte van een uitvoering conform de aanvraag. Het voornemen tot het uitvoeren van een activiteit in afwijking van de aanvraag en/of het vergunde dient schriftelijk of per e-mail (nbwetteam@minez.nl) te worden gemeld aan het bevoegd gezag en kan slechts plaatsvinden na uitdrukkelijk verkregen schriftelijke instemming van of namens het bevoegd gezag.
8. Bij opgetreden incidenten moet worden gehandeld conform de daarbij van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Tevens wordt in het kader van deze vergunning binnen 24 uur schriftelijk of per e-mail (nbwetteam@minez.nl) melding over de aard en omvang van het incident gedaan aan het bevoegd gezag (t.a.v. het Nb-wet team) onder overlegging van alle relevante gegevens. Onder incident wordt in dit verband verstaan 'een onvoorziene gebeurtenis waardoor schade aan de natuurlijke kenmerken in het betrokken

beschermde gebied is of kan worden toegebracht' (bijvoorbeeld wanneer onbedoeld schadelijke stoffen in het milieu vrijkomen).

9. Bij een opgetreden incident is de vergunninghouder verplicht eventuele verontreinigingen zo mogelijk direct te laten verwijderen en de eventueel opgetreden schade voor zover mogelijk te herstellen, zulks ter beoordeling van het bevoegd gezag.
10. Alle door of namens het bevoegd gezag te geven aanwijzingen en/of uitvoeringsbepalingen worden binnen de in de aanwijzing bepaalde termijn opgevolgd.
11. Zodra de werkzaamheden met betrekking tot de vergunde activiteit feitelijk zijn beëindigd, wordt dit uiterlijk binnen een week schriftelijk of per e-mail (nbwetteam@minez.nl) gemeld aan het Nb-wetteam.

Nadere inhoudelijke voorschriften

12. Een week voor aanvang van de aanlegwerkzaamheden wordt een werkplan ter goedkeuring aan het bevoegd gezag voorgelegd. Het werkplan (en wijziging daarvan) wordt schriftelijk of per e-mail (nbwetteam@minez.nl) aan het Nb-wetteam toegezonden.
13. De vergunninghouder neemt mitigerende maatregelen conform het Mitigatie- en Monitoringsplan N-depositie Natura 2000 Zeetoeegang IJmond, van juni 2015 (bijlage 2 van deze vergunning).
14. De maatregelen worden uitgevoerd conform het Mitigatie- en Monitoringsplan N-depositie Natura 2000 Zeetoeegang IJmond, van juni 2015.
15. Wijziging van het Mitigatie- en Monitoringsplan N-depositie Natura 2000 Zeetoeegang IJmond, van juni 2015, vindt niet plaats zonder schriftelijke toestemming van of namens het bevoegd gezag.
16. In aanvulling op het Mitigatie- en Monitoringsplan wordt, voor het-Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid, het zoekgebied voor de te nemen maatregelen ten gunste van het habitatype grijze duinen (H2130A), uitgebreid met 2 ha rond het binnenmeer in de gemeente Velsen. De gebieden Noorderduintje, het Sileneduintje, de Oostervallei, het Hooiveld, het Heivlinderduin en het Duintje onder aan de trap komen in aanmerking. De nadere invulling van vorenbedoelde 2 ha wordt schriftelijk of per e-mail (nbwetteam@minez.nl) gemeld aan het bevoegde gezag.

Rapportage, monitoring

17. Vergunninghouder stuurt conform het Mitigatie- en Monitoringsplan N-depositie Natura 2000 Zeetoeegang IJmond, van juni 2015, de resultaten van de afgesproken monitoring schriftelijk of per mail (nbwetteam@minez.nl) ter beoordeling naar het bevoegd gezag (t.a.v. het Nb-wetteam). Dit gebeurt in ieder geval 1 jaar na aanvang van de werkzaamheden en vervolgens jaarlijks.
18. Op grond van de uitkomsten van de evaluatie betreffende de uitvoering van het Mitigatie- en Monitoringsplan N-depositie Natura 2000 Zeetoeegang IJmond, van juni 2015, wordt bij afloop van de geldigheidsduur van het plan in 2025, voorzien in een herzien plan. Deze wordt ter goedkeuring, schriftelijk of per e-mail (nbwetteam@minez.nl), aan het bevoegde gezag toegezonden.

Het wijzigen of intrekken van de vergunning

19. De voorschriften en beperkingen waaronder deze vergunning is verleend, kunnen worden gewijzigd of aangevuld indien naar het oordeel van het bevoegd gezag uit eigen waarneming of anderszins blijkt dat de vergunde activiteit andere of nadeliger gevolgen heeft voor de relevante beschermde waarden dan die welke bij het nemen van dit besluit op basis van de op dat moment beschikbare informatie werden verwacht.
20. Indien op enig moment mocht blijken dat de vergunde activiteit zodanige schade aan de relevante beschermde waarden dreigt toe te brengen en het geven van aanwijzingen, het wijzigen of aanvullen van de voorschriften of beperkingen deze schade niet kan voorkomen, dan kan deze vergunning worden ingetrokken.
21. Voordat tot wijziging van vergunningvoorschriften of (gedeeltelijke) intrekking van de vergunning wordt overgegaan, wordt de vergunninghouder in de gelegenheid gesteld haar zienswijze naar voren te brengen (tenzij spoedeisendheid tot onmiddellijke intrekking c.q. wijziging noodzaakt).

Toezicht

22. De vergunninghouder geeft, overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht, alle medewerking aan de aangewezen toezichthouder(s).
23. Vergunninghouder voert een administratie waarin alle op deze vergunning betrekking hebbende documenten en bewijsstukken ten aanzien de naleving van de voorschriften en beperkingen van deze vergunning zijn opgenomen.

Looptijd/geldigheid

24. Deze vergunning is voor wat betreft de aanleg geldig tot en met het moment dat de werkzaamheden zijn beëindigd, doch uiterlijk tot en met 31 december 2019.
25. Deze vergunning is ten aanzien van de gebruiksfase geldig tot het moment dat de vergunde activiteit wordt beëindigd.

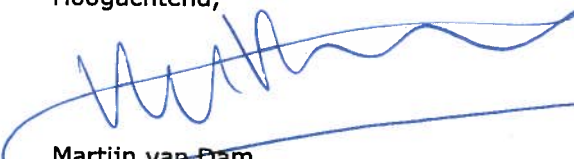
Naleving

26. Het niet naleven van de voorschriften van deze vergunning kan, naast (gedeeltelijke) intrekking van de vergunning, ook eventuele strafvervolgning tot gevolg hebben.

Kennisgeving

Conform artikel 42, lid 3, van de Nb-wet 1998, zijn afschriften van deze vergunning verzonden aan: de provincie Noord-Holland en de gemeente Velsen.

Hoogachtend,

Martijn van Dam

Staatssecretaris van Economische Zaken

Bijlagen

1. Inhoudelijke overwegingen
2. Mitigatie- en monitoringsplan N-depositie Natura 2000 Zeetoegang IJmond

Beroep

Als u belanghebbende bent bij het besluit, dan kunt u binnen zes weken, gerekend vanaf de dag na die waarop deze beschikking ter inzage is gelegd, een beroepschrift indienen bij:

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA Den Haag

U moet dan wel uw zienswijze tegen het ontwerp-besluit naar voren hebben gebracht, of goede redenen hebben om dat niet te hebben gedaan.

Beroepschriften moeten zijn ondertekend en minstens bevatten:

- uw naam en adres,
- de dagtekening,
- een omschrijving van de beschikking waartegen uw beroep is gericht en
- de gronden van uw beroep.

U dient, indien mogelijk, een kopie van het besluit mee te sturen.

Op deze beschikking is tevens afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit brengt onder meer met zich mee dat alle beroepsgronden in het beroepschrift dienen te worden opgenomen, en dat deze na afloop van de beroepstermijn niet meer kunnen worden aangevuld.

Voorlopige voorziening

In spoedeisende gevallen kunt u een voorlopige voorziening vragen bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. U kunt alleen een voorlopige voorziening aanvragen als u beroep heeft ingesteld. Voor het instellen van beroep en het vragen van een voorlopige voorziening is griffiegeld verschuldigd. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State kan daarover meer informatie geven.

Wij verwijzen u naar de publicatie Bezwaar en beroep tegen een beslissing van de overheid. Daar vindt u informatie over hoe u beroep kunt instellen als u het niet eens bent met de beschikking. Zie:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2015/04/14/bezwaar-en-beroep-tegen-een-beslissing-van-de-overheid>

bijlage

Inhoudelijke overwegingen

Definitieve vergunning; Nb-wet 1998; aanleg en gebruik
Zeesluis IJmuiden

Directoraat-generaal Agro en
Natuur

Directie Natuur en Biodiversiteit

Behandeld door

-

Datum

-

Bijlage nummer 1
Horend bij kenmerk
Datum -
Contactpersoon

DE AANVRAAG

De Minister van Infrastructuur & Milieu vraagt een vergunning aan op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nb-wet 1998) voor de bouw en het gebruik van een zeesluis in IJmuiden ter vervanging van de Noordersluis. Het Rijk, de provincie Noord-Holland, de gemeente Amsterdam en het Havenbedrijf Amsterdam NV werken samen om dit te realiseren. Het project heeft de naam Zeetoeegang IJmond.

Voor een uitgebreidere beschrijving van de voorgenomen activiteit wordt korthedshalve verwezen naar de bijlagen behorende bij de aanvraag.

Belang van de aanvrager

De aanvrager heeft, conform artikel 41, lid 1 van de Nb-wet 1998, het belang dat hij heeft bij de vergunning gemotiveerd.

De Noordersluis dient te worden vervangen, omdat deze de technische levensduur heeft bereikt. Met het oog op de schaalvergroting in de scheepvaart is de aangevraagde sluis ruimer bemeten dan de huidige Noordersluis (400x50x-15 meter).

Hiermee is naar mijn mening het belang voldoende gemotiveerd.

WETTELIJK KADER

Natura 2000-gebied

In relatie tot de betrokken Natura 2000-gebieden en natuurmonumenten zijn in deze relevant de artikelen 19d (lid 1) en, 19e, 19ia en het artikel 19f (lid 1) van de Nb-wet 1998.

Beschermde Natuurmonument

In relatie tot het betrokken natuurmonument zijn relevant de artikelen 60, 10a (lid 1 en lid 3), artikel 15a (lid 2) en artikel 16 (lid 1) van de Nb-wet 1998.

De exacte wetsteksten zijn te raadplegen op www.overheid.nl onder 'wet- en regelgeving'.

BELEID

De aangevraagde activiteit zoals omschreven in dit besluit past binnen het relevante vastgestelde beleid, hieronder weergegeven:

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte vastgesteld, als opvolger van de Nota Ruimte. Volgens de structuurvisie is het Rijk verantwoordelijk voor en door de EU aanspreekbaar op het nakomen van de in internationaal verband aangegane verplichtingen, inclusief Biodiversiteitsverdrag en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Het Rijk stelt kaders waarbinnen de provincies een provinciaal en landsgrensoverschrijdend natuurnetwerk, zijnde de herijkte nationale Ecologische Hoofdstructuur begrenzen, beschermen en onderhouden. Tot de herijkte EHS behoren de Natura 2000-gebieden, de Nationale Parken, de Noordzee en de grote wateren inclusief de grote rivieren. De natuur in de EHS blijft goed beschermd met een 'nee, tenzij'-regime in relatie tot de wezenlijke kenmerken en waarden. Het gaat daarbij om: waardevolle aspecten zoals natuurschoon, schoon water, het aanwezig zijn van bepaalde plant- of diersoorten, gebieden van aardwetenschappelijk belang en het afwezig zijn van lawaai.

In de Structuurvisie staat ten aanzien van de aangevraagde activiteit – voor zover in het onderhavige geval van belang – het volgende vermeld:

"Het Rijk beschermt de primaire waterkeringen (dijken, dammen, kunstwerken en duinen) die in beheer zijn bij het Rijk evenals het kustfundament. Ook stelt het Rijk de normen voor de primaire waterkeringen, ook die in beheer bij waterschappen. Primaire waterkeringen bieden, in combinatie met de hoge gronden, bescherming tegen overstroming vanuit de buitenwateren (de wateren waarvan de waterstand direct beïnvloed wordt bij stormvloed of hoge waterstanden van de grote rivieren, het IJsselmeer, het Markermeer en de zee). De staat van de primaire keringen wordt in een meerjaarlijkse toetsing in beeld gebracht. In het Deltaprogramma worden de opgaven voor de primaire keringen voor de korte en lange termijn inzichtelijk gemaakt. Het beleid om de hoogte van het kustfundament te laten meegroeien met de zeespiegelstijging door zand toe te voegen wordt doorgezet. Daarbij wordt zo veel mogelijk gebruikgemaakt van de natuurlijke dynamiek van het zandige systeem van de kust (zandbewegingen door golven, stroom, wind). Om dit systeem integraal te kunnen beheren, wordt het kustfundament ruimtelijk beschermd met een 'ja-mits, nee-tenzij'-regime (conform Nationaal Waterplan).

In het nationale Deltaprogramma werken de gezamenlijke overheden onder regie van de Deltacommissaris aan een totaalpakket van water- en ruimtelijke oplossingen om Nederland vanaf 2015 ook voor de volgende generaties te beschermen tegen hoogwater en te zorgen voor voldoende zoet water. Daarbij wordt nagegaan of de bestaande normen, regels en afspraken met betrekking tot de waterveiligheid, zoetwatervoorziening en de ruimtelijke inrichting daarvan aangepast moeten worden. Randvoorwaarde daarbij is dat afwenteling op andere partijen, gebieden en toekomstige generaties wordt voorkomen en dat de lopende uitvoeringsprogramma's zijn uitgevoerd. Het Deltaprogramma omvat verschillende deelprogramma's.

Het deelprogramma Kust richt zich op het formuleren van een strategie voor de langetermijnveiligheid van de kust in samenhang met andere ontwikkelingsmogelijkheden."

Nationaal Waterplan

In december 2009 heeft het kabinet het Nationaal Waterplan vastgesteld. Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet die met ingang van 22 december 2009 van kracht is. Het plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009-2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. Ook worden de maatregelen genoemd die hiervoor worden genomen. In het Nationaal Waterplan is een eerste uitwerking gegeven aan het Deltaprogramma, dat wordt opgesteld naar aanleiding van het advies van de Deltacommissie in 2008. Dit programma is gericht op duurzame veiligheid en zoetwatervoorziening.

Het Nationaal Waterplan verwijst naar het Hoogwaterbeschermingsplan en baseert de te maken keuzes op diverse klimaatscenario's. In relatie tot de kust zegt het plan het volgende:

"Het kabinet kiest ervoor gebieden in samenhang te ontwikkelen. In het bestaande kustgebied moeten natuur, economie en toegankelijkheid en bereikbaarheid zich daardoor evenwichtig kunnen ontwikkelen. Om in de toekomst meer ruimte te bieden voor functies in het kustgebied, heeft de Deltacommissie de suggestie gedaan de kustlijn uit te bouwen. Het rijk doet in het kader van het Deltaprogramma een verkenning naar de haalbaarheid hiervan."

VERGUNNINGPLICHT

De aangevraagde activiteit vindt plaats in of nabij de Natura 2000-gebieden Noordhollands Duinreservaat, Kennemerland-Zuid, Polder Westzaan, Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske en Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder.

De gebieden Ham & Crommenije en Duinen bij Bergen zijn aangewezen als beschermd natuurmonument. Het beschermd natuurmonument Duinen bij Bergen is geheel binnen het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat gelegen.

Ik stel vast dat de aangevraagde activiteit mogelijk de natuurlijke waarden en kenmerken van de bovengenoemde beschermde Natura 2000-gebieden en van de beschermde natuurmonumenten kan aantasten. Om die reden ben ik van mening dat de voorgenomen activiteit vergunningplichtig is onder de Nb-wet 1998.

PASSENDE BEOORDELING

Beheerplan

In dit geval kan vastgesteld worden dat ten aanzien van de voorgenomen activiteit, op het moment van besluitvorming, geen beletsel voortvloeit uit enig beheerplan op basis van de Nb-wet 1998.

Geen beheer

De voorgenomen activiteit vormt een project dat geen direct verband heeft met of nodig is voor het beheer van het betrokken Natura 2000-gebied. De voorgenomen activiteit is voorts nog niet eerder beoordeeld in het kader van de Nb-wet 1998.

Mogelijk significante gevolgen

Op grond van artikel 19f, lid 1, van de Nb-wet 1998 in combinatie met artikel 19g, lid 1, van de Nb-wet 1998 dient een passende beoordeling (PB) aangeleverd te worden door de initiatiefnemer. Het Europese Hof van Justitie heeft in haar uitspraak van 7 september 2004 aangegeven dat een PB slechts dan achterwege kan worden gelaten indien op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat uitvoering van de werkzaamheden afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor dat gebied.

In dit geval kunnen dergelijke gevolgen niet bij voorbaat uitgesloten worden. Ik concludeer dat een PB vereist is.

De gevraagde vergunning kan slechts verleend worden, indien ik mij ervan heb kunnen verzekeren dat de beschermde waarden van het desbetreffende gebied niet aangetast zullen worden. U heeft een PB bij uw aanvraag gevoegd. In het onderstaande volgt mijn beoordeling van uw effectenanalyse en conclusies.

De diverse beschermde waarden van de betrokken Natura 2000-gebieden alsmede de wezenlijke kenmerken en waarden van de natuurmonumenten staan vermeld op www.rijksoverheid.nl ('Onderwerpen' > 'Natuur' > 'Natura 2000').

Ik merk op dat het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat het gehele beschermd natuurmonument Duinen bij Bergen volledig omsluit. Omwille van inzicht in de wezenlijke kenmerken en waarden waarvoor dit natuurmonument is aangewezen (deze waarden maken immers sinds de inwerkingtreding van de Nb-wet 1998 deel uit van het betrokken Natura 2000-gebied) worden deze, voor zover relevant, inhoudelijk meegenomen in de onderstaande beoordeling.

Het beschermd natuurmonument Han en Crommenije is gelegen buiten een Natura 2000-gebied.

BEOORDELING EFFECTEN

Algemeen

De bij de aanvraag gevoegde PB biedt de grondslag voor de (nadere) vaststelling van de aard en omvang van de effecten (mede gelet op de eventuele cumulatie van effecten) en de wijze waarop in mitigatie is voorzien.

In de PB zijn de effecten getoetst aan de instandhoudingdoelstellingen uit het aanwijzingsbesluit. In het onderstaande volgt mijn beoordeling van de effectenanalyse zoals neergelegd in de PB.

Afbakening

Ik ben van oordeel dat de afbakening van het gebied dat door de aangevraagde activiteit beïnvloed zou kunnen worden in de PB op een juiste wijze heeft plaats gevonden. De in de PB geselecteerde relevante beschermde habitattypen en soorten, merk ik als volledig en juist aan.

Selectie van relevante natuurwaarden

De aanlegfase

Bij de aanleg van de sluis zal divers materieel ingezet worden (zoals schepen, bulldozers, graafmachines, dumpers en dergelijken). Welke machines precies op welke momenten ingezet gaan worden is nog niet bekend. Onderzoek wijst uit dat zee- en binnenvaartschepen ten opzichte van andere bronnen zoals mobiele werktuigen en wegverkeer aanzienlijk meer NOx uitstoten. Het is daarom niet waarschijnlijk dat de omvang van het materieel tot meer NOx emissie zal leiden dan de extra scheepvaart ten gevolge van het project, temeer daar de scheepvaartintensiteit ter hoogte van de sluis aanzienlijk is. De totale depositie in de aanlegfase zal dus in ieder geval de maximale depositie van de gebruiksfase (die in 2025 verwacht wordt) niet overschrijden.

Op basis van de berekende depositie tijdens de gebruiksfase en de inschatting hoe de depositiebijdrage in de aanlegfase zich daartoe verhoudt, kan niet op voorhand uitgesloten worden dat de aanleg leidt tot een meetbare verhoging van de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. De maximale depositie van de gebruiksfase zal in 2025 optreden en mitigerende maatregelen zijn mogelijk nodig om significant negatieve effecten te voorkomen. Deze maatregelen zullen eerder uitgevoerd worden waardoor ook de (eventuele) significant negatieve effecten van de aanlegfase voorkomen kunnen worden.

Om te borgen dat geen significante effecten optreden ten gevolge van activiteiten in de aanlegfase dient aan mij, een week voor aanvang van de aanlegwerkzaamheden, een werkplan ter goedkeuring te worden voorgelegd. Een voorschrift hiertoe is opgenomen in dit besluit.

De gebruiksfase

1.1. Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat

Witte duinen H2120

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is uitbreiding van het oppervlak en verbetering van de kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage, de bijdrage ten gevolge van de realisatie van het project, niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte

van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie, dat wil zeggen zonder het project, in 2025.

Voor het realiseren van de uitbreidingsdoelstelling is voldoende oppervlakte aan stuivende duinen (potentie tot witte duin) nodig. Het habitatype witte duinen is afhankelijk van (forse) overstuiving met (kalkrijk) zand, zoutspray en zoetwaterinvloed in de bodem. Het ontstaat door ophoging van embryonale duinen en ontwikkeling van een zoetwaterlens, en door het verstuiwen van bestaande begroeide duinen. Zonder dynamiek van wind en water vindt er een snelle successie naar duindoornstruweel en grijze duinen plaats, mede onder invloed van inwaai van organisch materiaal uit zee. Stikstofdepositie zorgt voor groei van groene algen en daarmee versnelde successie maar is mogelijk niet de enige oorzaak. Verruiging komt ook voor waar de Kritische depositiewaarde (KDW) niet wordt overschreden. Het is onduidelijk wat de oorzaak is van die verruiging. Het terugbrengen van de stikstofdepositie alléén zal niet zorgen voor een verbetering van de kwaliteit van het habitatype, omdat een gebrek aan dynamiek een belangrijke beperkende factor is.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat, hoewel de huidige kwaliteit grotendeels goed en de trend positief is, de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is en de achtergronddepositie ook in de toekomst (2025) op 10% van het oppervlak boven de KDW blijft.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Grijze duinen (kalkrijk) H2130A

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is uitbreiding van het oppervlak en verbetering van de kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. Het habitatype ontstaat door geleidelijke stabilisatie van witte duinen en ook door teruggang van successie uit duindoornstruweel, maar dan in de vorm van duinroos-vegetaties. Voor dit subhabitatype geldt een sense-of-urgency in de vorm van een beheeropgave. Het terugbrengen van de stikstofdepositie alléén zal daarom niet zorgen voor een verbetering van de kwaliteit van het habitatype. De uitbreidingsdoelstelling (oppervlak) wordt meer gestuurd door beheer en dynamiek maar de depositie is van invloed op de kwaliteit van de uitbreiding.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat grijze duinen (kalkrijk) een prioritair habitatype is, de landelijke staat van instandhouding zeer ongunstig is, de trend van de kwaliteit en oppervlakte negatief is en de KDW ook in de toekomst op een groot deel (ruim 90%) van het habitatype wordt overschreden. Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Grijze duinen (kalkarm) H2130B

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is uitbreiding van het oppervlak en verbetering van de kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. Voor het realiseren van de verbeter- en uitbreidingsdoelstelling is voldoende oppervlakte aan witte duin nodig dat zich op termijn kan ontwikkelen tot grijze duinen. In het Noordhollands Duinreservaat is het overgrote deel van de witte duinen van goede kwaliteit. Of deze zich op termijn tot grijze duinen kunnen ontwikkelen is van veel factoren afhankelijk (dynamiek, beheer, depositie). Het terugbrengen van de stikstofdepositie alléén zal niet zorgen voor een verbetering van de kwaliteit van het habitatype, omdat een gebrek aan dynamiek en het ontbreken van voldoende konijnenbegrazing belangrijke beperkende factoren zijn.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat dat grijze duinen een prioritair habitatype is, de landelijke staat van instandhouding zeer ongunstig is, de trend van de kwaliteit van het habitatype in het Noordhollands duinreservaat vermoedelijk negatief is en de KDW ook in de toekomst op het gehele areaal overschreden blijft.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Grijze duinen (heischraal) H2130C

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is uitbreiding van het oppervlak en verbetering van de kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. Dit subtype ontstaat op plekken waar de zuurgraad langdurig gebufferd wordt. In de duinen gaat het dan vooral om de randen van natte duinvalleien in kalkarme of oppervlakkig ontkalkte duinen.

Capillaire opstijging met basenrijk grondwater tot in de wortelzone en een hoge basenverzadiging in de organische toplaag zorgen ervoor dat de pH niet onder een voor veel planten kritische grens van 4,5 kan zakken. Ook beperkte overstuiving (met kalkrijk zand) draagt bij aan buffering van de bodem. De hoge stikstofdepositie (in combinatie met onder andere beperkte begrazing en een gebrek aan dynamiek) kunnen leiden tot vergrassing, met onder andere duinriet en pijpenstrootje, en verstruweling. Het subhabitatype is relatief mobiel en gaat op en neer langs de bovenrand van duinvalleien. Om die reden is het belangrijk de randen van duinvalleien door middel van beheer open te houden.

Het terugbrengen van de stikstofdepositie alléén zal niet zorgen voor een uitbreiding van het oppervlak en verbetering van de kwaliteit van het habitatype,

omdat beheer, verdroging en mogelijke kolonisatieproblemen door de geïsoleerde ligging van het habitatype over het gebied belangrijke beperkende factoren zijn.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat grijze duinen (heischraal) een prioritair habitatype is, de landelijke staat van instandhouding zeer ongunstig is, de trend van het habitatype nu onbekend maar naar verwachting in de toekomst positief is en de KDW ook in de toekomst op het gehele areaal overschreden blijft. Significante negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Duinheiden met kraaihei (vochtig) H2140A

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is behoud van oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. Duinheiden met kraaihei zijn in de regel een natuurlijk onderdeel van successie in de kustduinen. Meestal ontstaan eerst duinheide met struikhei, die binnen het verspreidingsgebied van kraaihei vervolgens via natuurlijke successie overgaan in duinheiden met kraaihei. Die omstandigheden doen zich vooral voor in duinheiden met struikhei op het moment dat deze een oude leeftijd bereiken. Wanneer kraaihei hier eenmaal gevestigd is, wordt de duinheide gerekend tot het onderhavige habitatype. Stikstofdepositie en daaraan gekoppeld verzuring vormen knelpunten bij een goede ontwikkeling van het habitatype. Hoge stikstofdeposities kunnen leiden tot dominantie van specifieke soorten, zoals duinriet en zandzegge. Daarnaast vormen verdroging en ontoereikend beheer knelpunten. Voor de instandhouding van goed ontwikkelde Duinheide met kraaihei is meestal een lage beheerintensiteit voldoende. De effecten van verhoogde stikstofdepositie versterken de effecten van ontoereikend beheer.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat duinheide met struikhei (vochtig) een prioritair habitatype is, de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is, de huidige kwaliteit desalniettemin goed is, de trend onbekend is en de KDW ook in de toekomst op een groot deel van het habitatype overschreden wordt.

Significante negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Duinheiden met kraaihei (droog) H2140B

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is behoud van oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. Duinheiden met kraaihei zijn in de regel een natuurlijk onderdeel van successie in de kustduinen. Meestal ontstaan eerst duinheide met struikhei, die binnen het verspreidingsgebied van kraaihei vervolgens via natuurlijke successie overgaan in duinheiden met kraaihei. Die omstandigheden doen zich vooral voor in duinheiden met struikhei op het moment dat deze een oude leeftijd bereiken. Wanneer kraaihei hier eenmaal gevestigd is, wordt de duinheide gerekend tot het onderhavige habitatype. Het vermoeden bestaat dat verhoogde stikstofdepositie ertoe leidt dat de natuurlijke uitbreiding van kraaihei in duinheiden sneller verloopt en verantwoordelijk is voor de vaak geconstateerde, overmatige dominantie van kraaihei. Als gevolg daarvan nemen andere, minder concurrentiekrachtige soorten af in de duinheiden. Hogere grassen nemen in verzuurde en vermeste duingraslanden een sterk dominante positie in, waardoor er nauwelijks kiemingsmogelijkheden ontstaan voor heidesoorten. Met de huidige stikstofdepositie is de vorming van duinheide vanuit duingraslanden waarschijnlijk sterk beperkt. Verzuring wordt daarnaast onvoldoende gebufferd, vanwege gebrekkige aanvoer van kalkrijk zand (gebrek aan dynamiek, lage konijnenstand).

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat Duinheide met kraaihei (droog) een prioritair habitatype is, de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is, hoewel de huidige kwaliteit goed is, voorts de trend onbekend is en de KDW ook in de toekomst op een groot deel van het habitatype wordt overschreden.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Duinheiden met struikheiden H2150

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is behoud van oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. Duinheiden met struikhei zijn in de regel een natuurlijk onderdeel van successie in de kustduinen, waarbij duingraslanden zich ontwikkelen tot duinheiden als gevolg van geleidelijke ontkalking. In het Noordhollands Duinreservaat is met name sprake van verhouting in dit habitatype. Over de exacte invloed van stikstofdepositie op versnelde successie in duinheiden is weinig bekend. Onderzoek in binnenlandse heidegebied maakt een effect van stikstofdepositie op successie echter zeer waarschijnlijk.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat duinen met struikheide een prioritair habitatype is, de landelijke staat van instandhouding gunstig is, de huidige kwaliteit matig is (maar door ingezet begrazingsbeheer een wordt

verbetering verwacht), er weinig bekend is over de trend, nu en in de toekomst de KDW overschreden blijft op 100% van het areaal van het habitatype. Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Duindoornstruwelen H2160

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is behoud van oppervlakte en kwaliteit. Enige afname van oppervlakte ten gunste van witte duinen, grijze duinen of vochtige duinvalleien is toegestaan.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat stikstofdepositie en de beperkte overschrijding van de KDW een verwaarloosbare rol spelen bij het behalen van de behoudsdoelstellingen. De minimale verandering ten gevolge van het gebruik van de nieuwe zeesluis zullen niet leiden tot een aantasting van de kwaliteit van de natuurlijke habitats. Daarmee kan worden uitgesloten dat de geringe toename van de depositie leidt tot een verslechtering van het habitatype. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

Duinbossen (droog) H2180A

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is behoud van oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. In droge duinbossen bevat de bodem nauwelijks leem en is ook het gehalte aan organische stof laag. Daardoor is er vrijwel geen mogelijkheid om kalk te binden aan het buffercomplex. De kalk spoelt daardoor gemakkelijk uit. Dit proces vindt onder natuurlijke omstandigheden plaats en wordt versneld door de verzurende invloed van N-depositie. In hoeverre duinbossen hiervan in de praktijk hinder ondervinden is (nog) niet duidelijk. Evenals bij verzuring is het onduidelijk in hoeverre vermesting door stikstofdepositie in droge duinbossen leidt tot problemen. De oorzakelijke verbanden tussen verzuuring en stikstofdepositie zijn niet aangetoond, echter er worden wel nitrofiële soorten in de ondergroei gevonden en korstmossen en paddenstoelen zijn sterk achteruitgegaan. Het belangrijkste knelpunt in de droge duinbossen is de aanwezigheid van exoten of andere habitatvreemde soorten, zoals Amerikaanse vogelkers, esdoorn en populier. Verstuiving laat de landschappelijke variatie toenemen en zorgt tevens voor voedselarme, kalkrijke pioniermilieus waardoor de successie opnieuw kan beginnen. Droge duinbossen die uit deze situatie ontstaan zijn zeer waardevol.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de landelijke staat van instandhouding gunstig is, de huidige kwaliteit grotendeels goed en vooral afhankelijk is van het juiste beheer (exotenbestrijding), de trend in oppervlakte en

kwaliteit positief is en in de toekomst de KDW op 99,9% van het areaal van het habitatype wordt overschreden.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Duinbossen (binnenduinrand) H2180C

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is behoud van oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. De tot dit subtype behorende bossen zijn over het algemeen sterk door de mens beïnvloede (park)bossen die overwegend voorkomen op (enigszins) kalkhoudende bodems. Ze zijn vaak onderdeel van landgoederen die in de 18^e eeuw aan de binnenduinrand werden aangelegd op afgegraven duingronden. Voor behoud van de rijke ondergroei met stinzenflora is behoud van de zuurgraad van belang (matig zure tot neutrale omstandigheden). Het grootste knelpunt voor binnenduinrandbossen is de aanwezigheid van habitatvreemde soorten en exoten (onder andere) Amerikaanse vogelkers). Daarnaast vormen voor veel binnenduinrandbossen de verdroging en de intensieve begrazing door damherten een belangrijk knelpunt. Daarnaast vormt stikstofdepositie, onder andere leidend tot verzuring en verbraming in bosranden, een belangrijk knelpunt.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is, de huidige kwaliteit grotendeels goed is, de trend in oppervlakte stabiel en kwaliteit positief is en nu en in de toekomst de KDW op maar 2,6% (9,3 ha) van het areaal van het habitatype wordt overschreden.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Vochtige duinvallen (open water) H2190A

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is vergroten van het oppervlak en behoud van de huidige kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. De belangrijkste knelpunten voor het in stand houden van dit habitatype zijn verdroging en eutrofiëring (verzuring en vermesting). De eutrofiëring wordt zowel veroorzaakt door stikstofdepositie in heden en verleden als door guanotrofiëring (vermesting door vogeluitwerpselen). Verdroging is het Noordhollands Duinreservaat minder aan de orde. Een ander knelpunt vormen de invasieve soorten die waarschijnlijk door mensen in de plassen gebracht worden.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is, de huidige kwaliteit voor driekwart van het oppervlak matig is, de trend van het oppervlak onduidelijk is (maar er zijn mogelijkheden voor verbetering) en in de toekomst de KDW op 100% van het areaal van het habitatype overschreden blijft.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Vochtige duinvalleien (kalkrijk) H2190B

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is uitbreiding van oppervlakte en behoud van kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. De belangrijkste knelpunten bij de instandhouding van vochtige duinvalleien (kalkrijk) zijn stikstofdepositie (eutrofiëring), verdroging en verzuring. Verdroging speelt vooral een rol in de waterwingebieden. In het Noordhollands Duinreservaat zijn vrijwel alle valleien, ook buiten de invloedssfeer van de waterwinning, met H2190B net iets droger dan volgens de referentie noodzakelijk is. Stikstofdepositie leidt onder andere tot versnelde successie richting struweel en bos, en depositie van ammoniak kan leiden tot verzuring. Naast stikstofdepositie spelen ook andere factoren een rol bij de versnelde successie die optreedt in vochtige duinvalleien. Ook de afname van de konijnenpopulatie en een afname van de natuurlijke dynamiek door het vastleggen van de duinen hebben hier in belangrijke mate aan bijgedragen. Potenties voor uitbreiding areaal en verbetering kwaliteit zijn groot en zijn met name afhankelijk van maatregelen in de waterhuishouding. Voorbeelden zijn het verminderen van de verdamping van vegetatie zoals beperken omvang dennenbossen en het verlagen van het maaiveld door afgraven.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is, de huidige kwaliteit goed en vooral afhankelijk is van de juiste hydrologische situatie, de trend van het oppervlak positief is als gevolg van recent uitgevoerde maatregelen en in de toekomst de KDW op 14,5% van het areaal van het habitatype overschreden wordt.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Vochtig duinvalleien (ontkalkt) H2190C

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is uitbreiding van oppervlakte en behoud van kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. De belangrijkste knelpunten bij de instandhouding van vochtige duinvalleien (ontkalkt) zijn eutrofiëring, verdroging en verzuring. Verdroging speelt vooral een rol in delen van het gebied die binnen de invloedssfeer van waterwingebieden of grondwateronttrekkingen liggen en in zwaar begroeide terreinen, met bijvoorbeeld dennenbossen. Stikstofdepositie leidt onder andere tot versnelde successie richting struweel en bos en depositie van ammoniak kan leiden tot verzuring. Naast stikstofdepositie spelen ook andere factoren een rol bij de versnelde successie die optreedt in vochtige duinvalleien. Ook de afname van de konijnenpopulatie en een afname van de natuurlijke dynamiek door het vastleggen van de duinen hebben hier in belangrijke mate aan bijgedragen.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is, de huidige kwaliteit deels goed en deels matig is, maar de trend is negatief als gevolg van verdroging en in de toekomst de KDW op 87,5% van het areaal van het habitatype overschreden wordt. Significante negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Blauwgrasland (H6410)

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. De belangrijkste knelpunten voor blauwgraslanden in de Noordhollandse duingebieden zijn stikstofdepositie, verzuring (door depositie), verdroging en eutrofiëring door verlaging van de grondwaterstand en inadequaat beheer. Voor het Noordhollands Duinreservaat vormen specifiek bodemverdichting en insporing door zwaar materieel, verruiging en struweelvorming, versnelde successie naar struweel/bos en afname van kwel belangrijke knelpunten. Verruiging en struweelvorming worden versterkt door een te hoge stikstofdepositie, evenals door een verlaging van de grondwaterstand en inadequaat beheer. Afname van kwel leidt tot verzuring, wat weer wordt versterkt door zure depositie (ammoniak). Met uitzondering van bodemverdichting hangen alle knelpunten dus in meer of mindere mate samen met stikstofdepositie.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de landelijke staat van instandhouding zeer ongunstig is, de huidige kwaliteit deels goed en deels matig is, maar de trend onbekend is en nu en in de toekomst de KDW op 50% van het areaal van het habitatype wordt overschreden. Significante negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Nauwe korfslak H1014

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is behoud oppervlakte en kwaliteit van het leefgebied ten behoeve van behoud van de populatie.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. Als gevolg van het feit dat deze soort moeilijk zichtbaar is, zijn de belangrijkste knelpunten het vertrappen van vegetaties door dieren (bij begrazing) en mensen. Ook bij natuurherstelmaatregelen zoals plaggen kunnen onbedoeld populaties aangetast worden. Verruiging en vergrassing hebben in de eerste instantie een positief effect, dit omdat er meer vocht wordt vastgehouden. Op den duur zal een verdere verruiging en vergrassing echter tot achteruitgang van de populatie leiden.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is, de trend onbekend is en de verspreiding van het leefgebied en voorkomen van de nauwe korfslak niet volledig in beeld is. Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Gevlekte witsnuitlibel H1042

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor vestiging populatie.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat het leefgebied van de gevlekte witsnuitlibel in de duinen bestaat uit gebufferde rijk begroeide vennen en plassen. Het voortplantingsgebied komt overeen met habitatype H2190A, vochtige duinvalleien (open water). In het Noordhollands Duinreservaat komt deze soort alleen in de omgeving van Castricum voor.

De beoordeling van de leefgebieden van deze soorten is hetzelfde als de habitatypen die deel uitmaken van de leefgebieden. Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Paapje A275

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 5 paren.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat het paapje leeft in vochtige tot natte terreinen met structuurrijke vegetaties die rijk zijn aan insectenleven. Het leefgebied komt onder andere overeen met grijze duinen (H2130B en H2130C), vochtige duinvalleien (H2190B en H2190C) en blauwgraslanden (H6410). Het gevolg van stikstofdepositie kan een afname van prooidichtheid betekenen. De soort kan zich alleen herstellen bij voldoende natte omstandigheden en voldoende prooi. In het verleden was het Paapje talrijk aanwezig. In 2007 werd slechts 1 broedpaar waargenomen. Daarna is de soort niet meer broedend waargenomen.

De beoordeling van de leefgebieden van deze soorten is hetzelfde als de habitattypen die deel uitmaken van de leefgebieden. Significante negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Tapuit A277

De doelstelling is uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 30 paren.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de tapuit broedt op schaars begroeide, doorgaans zandige terreinen met lage begroeiing afgewisseld met kale plekken. Tapuiten maken gebruik van veel habitattypen (H2130, H2140, H2150, H6410). Het gevolg van stikstofdepositie kan een afname van prooidichtheid betekenen. Het voorkomen van de tapuit is beïnvloed door verzuring en vermessing van het leefgebied. Daarbij is het instorten van de konijnenstand in de duinen een belangrijke factor in de afname van het voorkomen van de soort geweest. Als er geen herstel van de konijnenstand optreedt waardoor er broedgelegenheid ontstaat en de verruiging afneemt, zal herstel van de tapuitpopulatie ook moeilijk zijn. De afgelopen jaren zijn er 5-10 broedparen geteld vooral in de omgeving van Castricum, dit is lager dan het complementaire doel.

De beoordeling van de leefgebieden van deze soorten is hetzelfde als de habitattypen die deel uitmaken van de leefgebieden. Significante negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Conclusie Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat

Ik onderschrijf de boven genoemde conclusies en ben van oordeel dat de, door het project Zeetoegang IJmond, veroorzaakte stikstofdepositie geen belemmering vormt voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen van het natura 2000-gebied.

1.2. Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid

Witte duinen H2120

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is uitbreiding van oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. Gezien het ontbreken van een beheerplan is onduidelijk waar uitbreiding en verbetering van dit subtype gewenst is. Er zijn op verschillende locaties mogelijkheden als gevolg van recent genomen maatregelen en plannen die op stapel staan.

De huidige en toekomstige depositie (met en zonder) plan liggen gemiddeld onder de KDW, alleen de maximale waarden komen op een kleine deel van het habitatype boven de KDW uit. Stikstofdepositie speelt wel een rol bij de kwaliteit van dit habitatype. Stikstofdepositie is mogelijk niet de enige oorzaak van verzuuring dan, dit komt ook voor waar de KDW niet wordt overschreden. Daarnaast zijn stuivend zand en de ontwikkeling van een zoetwaterlens cruciale factoren voor behoud en ontwikkeling van dit habitatype die eerder het gevolg zijn van beheer dan van stikstofdepositie.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de huidige kwaliteit matig tot goed is, de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is, de trend positief is door recent uitgevoerde maatregelen, het oppervlak waar de KDW wordt overschreden met het project minder dan 0,2% van het totale oppervlak van het habitatype is, de projectbijdrage op de locatie waar de KDW wordt overschreden zeer gering is en verzuuring ook voorkomt daar waar de KDW niet wordt overschreden.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Grijze duinen (kalkrijk) H2130A

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is uitbreiding van het oppervlak en verbetering van de kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat grijze duinen een prioritair habitatype is, de trend van de kwaliteit negatief is, de landelijke staat van instandhouding zeer ongunstig is, de KDW ook in de toekomst op bijna de helft van het gebied overschreden wordt, stikstofdepositie in een overbelaste situatie tot versnelde successie leidt en voor behoud en uitbreiding het noodzakelijk is dat

de dynamiek hersteld wordt, de konijnenstand voldoende is en het (begrazings)beheer voldoende intensief is (nu is nog niet duidelijk of aan deze voorwaarden voldaan kan worden).

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Grijze duinen (kalkarm) H2130B

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is behoud van oppervlak en verbetering van de kwaliteit

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. Echter stikstofdepositie is niet het enige knelpunt in dit Natura 2000 gebied. Het gebrek aan dynamiek (overstuiving) en begrazing door konijnen en de opmars van exoten zoals vogelkers en mahonie spelen ook een belangrijke rol. Het gebrek aan beheer in een deel van de gebieden leidt samen met de versnelde successie tot dichtgroeien van het open duin.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat grijze duinen een prioritair habitatype is, de landelijke staat van instandhouding zeer ongunstig is, de trend van de kwaliteit van het habitatype waarschijnlijk negatief is, de depositie in de autonome ontwikkeling daalt ten opzichte van de huidige situatie en de KDW ook in 2025 overschreden blijft.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Grijze duinen (heischraal) H2130C

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is om zowel de omvang als de kwaliteit van het habitatype te verbeteren.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. Verbetering zal waarschijnlijk voorgestaan worden op de huidige locatie in de Amsterdamse waterleidingduinen, omdat daar de randvoorwaarden gunstig zijn. Naast een lage stikstofdepositie zijn daarvoor ook andere condities nodig namelijk randen van natte duinvalleien met gebufferd grondwater of beperkte verstuing met kalkrijk zand. Begrazing is voor dit subtype ook nodig. Het gebied is versnipperd door verdroging.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat grijze duinen een prioritair habitatype is, de landelijke staat van instandhouding zeer ongunstig is, de trend van de omvang potenties heeft positief te worden vanwege recente uitbreiding

van natte duinvalleien, stijging grondwater en ontwikkeling van nieuwe valleien, de depositie in de autonome ontwikkeling daalt ten opzichte van de huidige situatie en de KDW ook in de toekomst op 100% van het gebied overschreden wordt.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Duinheiden met struikhei H2150

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is behoud van oppervlak en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. Het beheer is in ieder geval gunstig voor behoud van het oppervlak maar leidt eveneens tot achteruitgang van de mossenrijkdom. Het beheer is wel essentieel om de vergrassing te beperken, zeker in deze situatie waar het humusgehalte van de bodem hoog is.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat het habitatype prioritair is, de landelijke staat van instandhouding gunstig is, de trend in oppervlakte positief is als gevolg van beheer maar de kwaliteit mede daardoor is achteruit gegaan, de toekomstige situatie met betrekking tot stikstof verbeterd, de KDW voor 86% van het oppervlak overschreden blijft en de projectbijdrage zeer gering is. Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Duindoornstruwelen H2160

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is behoud van oppervlak en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat stikstofdepositie en de beperkte overschrijding van de KDW een verwaarloosbare rol spelen bij het behalen van de behoudsdoelstellingen. De minimale verandering ten gevolge van het gebruik van de nieuwe zeesluis zullen niet leiden tot een aantasting van de kwaliteit van de natuurlijke habitats. Daarmee kan worden uitgesloten dat deze geringe toename van de depositie leidt tot een verslechtering van het habitatype. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

Duinbossen (droog) H2180A

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is behoud van oppervlak en kwaliteit. Het habitatype is niet prioritair.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat het belangrijkste knelpunt voor dit habitatype de aanwezigheid van exoten en habitatvreemde soorten is. Deze bepalen de kwaliteit van het type. Daarnaast is stikstofdepositie ook een knelpunt, omdat dit leidt tot een versnelde verzuring van de bodem. Er bestaan leemten in kennis over in hoeverre verzuring en verzuuring het directe gevolg zijn van stikstofdepositie. Mogelijk komen deze ook als gevolg van natuurlijke successie voor.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de huidige kwaliteit voor 75% van het oppervlak goed is, de trend een divers beeld laat zien, de landelijke staat van instandhouding gunstig is en de totale depositie boven de KDW blijft. Significante negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Duinbossen (vochtig) H2180B

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is behoud van oppervlakte en verbetering van de kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat het belangrijkste knelpunt in de vochtige duinbossen verdroging is. Dit knelpunt speelt vooral in de zuidelijke deelgebieden. Daarnaast vormen de aanwezigheid van exoten of andere habitatvreemde soorten (onder andere Amerikaanse vogelkers, populieren) en betreding (door recreanten) mogelijke knelpunten. In de Amsterdamse Waterleidingduinen is mogelijk ook sprake van te intensieve begrazing. In Duin en Kruidberg is stikstofdepositie een knelpunt. In dit deelgebied is sprake van een projectbijdrage door het project Zeetoegang.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de trend voor de kwaliteit positief is, de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is, de KDW in bijna 100% van het voorkomen van dit habitatype niet wordt overschreden en de projectbijdrage niet leidt tot een vergroting van dit oppervlak. Significante negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Duinbossen (binnenduinrand) H2180C

Instandhoudingsdoelstelling

Voor het habitatype geldt een behoudsdoelstelling voor oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat het habitatype niet prioritair is. Voor het overgrote deel (94%) van het habitatype is stikstof geen beperkende factor, omdat de depositie onder de KDW ligt. Het oppervlak waar de KDW wordt overschreden is autonoom en met project 6% van het totale oppervlak. Stikstofdepositie speelt daarom maar

op een klein deel van het voorkomen van dit habitatype een rol naast de andere ecologische vereisten.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de huidige kwaliteit matig tot goed is, de trend stabiel is voor oppervlak, verbetering van de kwaliteit ingezet is, de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is en knelpunten in de kwaliteit niet alleen worden veroorzaakt door stikstofdepositie maar ook juist door de aanwezigheid van Amerikaanse vogelkers, verdroging, overbegrazing door damherten en juist afwezigheid van begrazing in andere delen. Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Vochtige duinvallen (open water) H2190A

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is vergroten van het oppervlak en behoud van de huidige kwaliteit.

Effectbeoordeling

De PB concludeert dat de projectbijdrage niet leidt tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. De belangrijkste knelpunten voor het in stand houden van dit habitatype zijn verdroging en eutrofiëring (verzuring en vermessing). De eutrofiëring wordt zowel veroorzaakt door stikstofdepositie in heden en verleden als door guanotrofiëring (vermessing door vogeluitwerpselen). Verdroging is in Kennemerland-Zuid aan de orde bij de waterleidingduinen (grondwateronttrekking) en enkele andere deelgebieden als gevolg van het wegvallen van kweldruk. Een ander knelpunt vormen de invasieve soorten die waarschijnlijk door mensen in de plassen gebracht worden en een onnatuurlijk peilbeheer.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is, de huidige kwaliteit ongeveer voor de helft goed en de andere helft matig is, de trend van het oppervlak en kwaliteit positief is en in de toekomst de KDW op 91% van het areaal van het habitatype wordt overschreden.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Vochtige duinvalleien (kalkrijk) H2190B

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is verbetering van de kwaliteit en uitbreiding van het oppervlak.

Effectbeoordeling

De volgende overwegingen zijn in dit kader van belang:

- De trend in kwaliteit en oppervlak is positief.
- De landelijke staat van instandhouding is matig ongunstig.

- De huidige en toekomstige achtergronddepositie ligt in minder dan 7% van het oppervlak boven de KDW.
- De maximale depositie op dit oppervlak ligt tussen de 1 en 2 mol N/ha/jaar.
- De belangrijkste knelpunten bij de instandhouding van vochtige kalkrijke duinvalleien zijn stikstofdepositie, verdroging (in de waterwingebieden) en verzuring.
- De afname van dynamiek door vastleggen van duinen en in elkaar storten van de konijnenpopulatie hebben ook tot een versnelde successie geleid.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Vochtige duinvalleien (ontkalkt) H2190C

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is behoud van oppervlak en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De toekomstige achtergronddepositie ligt in minder dan 37% van het oppervlak boven de KDW.

De volgende overwegingen zijn in dit kader van belang:

- De huidige kwaliteit is matig en de trend is positief.
- De landelijke staat van instandhouding is matig gunstig.
- Verdroging is een belangrijke oorzaak.
- Ook verzuring en vermesting als gevolg van stikstofdepositie zijn van invloed op de kwaliteit.
- Het vastleggen van duinen (gebrek aan overstuiving) en ineenstorting van de konijnenstand dragen ook bij aan ongunstige omstandigheden.
- Voor het daadwerkelijk verbeteren van de situatie is het opheffen van verdroging de belangrijkste maatregel, welke in delen al effectief genomen is, waardoor een positieve trend is ontstaan.
- De KDW blijft op 37% van het oppervlak overschreden (zowel autonoom als met project).

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Nauwe korfslak H1014

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is behoud omvang populatie en leefgebied.

Effectbeoordeling

Als gevolg van het feit dat deze soort moeilijk zichtbaar is, zijn de belangrijkste knelpunten het vertrappen van vegetaties door dieren (bij begrazing) en mensen. Ook bij natuurherstelmaatregelen kunnen onbedoeld populaties aangetast worden. Verruiging en vergrassing hebben in de eerste instantie een positief

effect, dit omdat er meer vocht wordt vastgehouden. Op den duur zal een verdere verruiging en vergrassing echter tot achteruitgang van de populatie leiden.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is, de trend onbekend is en de verspreiding van het leefgebied en voorkomen van de nauwe korfsiak niet volledig in beeld is. Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Groenknolorchis H1903

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is uitbreiding van de populatie en oppervlak.

Effectbeoordeling

Conform de beoordeling van het habitatype Vochtige duinvalleien (kalkrijk), dat het leefgebied van deze soort is, kan niet uitgesloten worden dat de geringe toename van de depositie kan leiden tot een geringe beperking in de mogelijkheid tot ontwikkeling van het leefgebied van de groenknolorchis in Kennemerland-Zuid. Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Conclusie Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid Polder

Ik onderschrijf de boven genoemde conclusies en ben van oordeel dat de, door het project Zeetoegang IJmond, veroorzaakte stikstofdepositie geen belemmering vormt voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen van het natura 2000-gebied.

1.3. Natura 2000-gebied Polder Westzaan

Vochtige heide H4010B

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is uitbreiding van oppervlakte en behoud van kwaliteit.

Effectbeoordeling

De projectbijdrage leidt niet tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. Vochtige laagveenheide is vatbaar voor verzuring, maar dit leidt doorgaans niet tot het verdwijnen van de heidesoorten. Vooral stikstofdepositie is van negatieve invloed op de biodiversiteit van (korst)mossen (toename haarmossen). Stikstofdepositie in samenhang met verdroging kan in de heide leiden tot toename van pijpenstrootje en zachte berk, waardoor de biodiversiteit van de ondergroei en de mosvegetatie kan verarmen. De vestiging van korstmossen – een kwaliteitsindicatie – kan worden verhinderd door verzurende stikstofdepositie. Dit kan de ontwikkeling van heide vanuit veenmosrietlanden bemoeilijken. Ook de uitbreiding van de bestaande heidelocaties kan gehinderd worden door versnelde

kieming van berken, appelbes of braam. Hierdoor is extra aandacht ten aanzien van nieuwvorming van heide noodzakelijk, met name gericht op het verwijderen van bomen en houtige opslag. Verwijderen van opslag is zowel van belang op locaties waar heide groeit of waar wordt gestreefd naar uitbreiding of nieuwvorming van laagveenheide.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is, de huidige kwaliteit goed en het oppervlak stabiel is, nu en in de toekomst de KDW op 100% van het areaal van het habitatype wordt overschreden en stikstofdepositie slechts één van de knelpunten voor het behoud van de kwaliteit is.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) H7140B

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is behoud van oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De projectbijdrage leidt niet tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. De effecten van verzuring of eutrofiëring door N-depositie zijn per successiestadium verschillend. Ook de hoogte van de N-depositie is van invloed. In jonge stadia, die nog nat zijn en een drijvende (slappe) kragge bezitten, worden de effecten van verzuring (deels) gebufferd. In dit successiestadium vindt in de kragge menging van regenwater en oppervlaktewater plaats, waardoor er een mengwatertype ontstaat met een relatief goed bufferend vermogen. Dit mengwatertype kan vanwege de betere buffering het verzurend effect van de N-depositie ook beter opvangen. Zodra het veenmosrietland verdroogd is, of de successie is verder voortgeschreden en er heeft zich een dikkere kragge ontwikkeld met een (zich verdiepende) regenwaterlens, dan is verzuring minder goed op te vangen. Er is sprake van een vergrote kans op ontkieming van houtige gewassen en een toename van de biomassa. Daarnaast is de waterkwaliteit in grote delen van het Natura 2000-gebied feitelijk te slecht. De slechte waterkwaliteit wordt veroorzaakt door inlaat van fosfaat- en stikstofrijk water, interne eutrofiëring (vooral in relatie tot verzoeting) en een te hoge bemesting van graslanden. Vegetatiebeheer ten aanzien van nieuwvorming en behoud van veenmosrietlanden is daardoor altijd noodzakelijk.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is, de huidige kwaliteit grotendeels goed en het oppervlak stabiel is, nu en in de toekomst de KDW op 100% van het areaal van het habitatype wordt overschreden en stikstofdepositie één van de knelpunten voor het behoud van de kwaliteit is.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Conclusie Natura 2000-gebied Westzaan

Ik onderschrijf de boven genoemde conclusies en ben van oordeel dat de, door het project Zeetoegang IJmond, veroorzaakte stikstofdepositie geen belemmering vormt voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen van het natura 2000-gebied.

1.4. Natura 2000-gebied Ilperveld, Oostzanerveld, Varkensland & Twiske

Vochtige heiden (laagveengebied) H4010B

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is uitbreiding oppervlakte en behoud van kwaliteit.

Effectbeoordeling

Voor de effectbeschrijving verwijs ik kortheidshalve naar de overwegingen onder het kopje Natura 2000-gebied Polder Westzaan. In afwijking van de overwegingen daar, geldt voor het gebied Ilperveld, Oostzanerveld, Varkensland & Twiske dat de huidige kwaliteit grotendeels goed, maar de trend negatief is.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) H7140B

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is uitbreiding van oppervlakte en behoud van kwaliteit.

Effectbeoordeling

De projectbijdrage leidt niet tot een toename van depositie ten opzichte van de huidige situatie maar wel ten opzichte van de autonome situatie in 2025. De effecten van verzuring of eutrofiëring door N-depositie zijn per successiestadium verschillend. Ook de hoogte van de N-depositie is van invloed. In jonge stadia, die nog nat zijn en een drijvende (slappe) kragge bezitten, worden de effecten van verzuring (deels) gebufferd. In dit successiestadium vindt in de kragge menging van regenwater en oppervlaktewater plaats, waardoor er een mengwatertype ontstaat met een relatief goed bufferend vermogen. Dit mengwatertype kan vanwege de betere buffering het verzurend effect van de N- depositie ook beter opvangen. Zodra het veenmosrietland verdroogd is, of de successie is verder voortgeschreden en er heeft zich een dikkere kragge ontwikkeld met een (zich verdiepende) regenwaterlens, dan is verzuring minder goed op te vangen. Er is sprake van een vergrote kans op ontkieming van houtige gewassen en een toename van de biomassa. Daarnaast is de waterkwaliteit in grote delen van het Natura 2000-gebied feitelijk te slecht. De slechte waterkwaliteit wordt veroorzaakt door inlaat van fosfaat- en stikstofrijk water, interne eutrofiering (vooral in relatie tot verzoeting) en een te hoge bemesting van graslanden. Vegetatiebeheer ten aanzien van nieuwvorming en behoud van veenmosrietlanden is daardoor altijd noodzakelijk.

Aanvullende overwegingen in dit kader zijn dat de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig is, de huidige kwaliteit grotendeels goed, maar de trend negatief is, nu en in de toekomst de KDW op 100% van het areaal van het habitatype wordt overschreden en stikstofdepositie slechts één van de knelpunten voor het behoud van de kwaliteit is. Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Bruine kiekendief A081

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is behoud van oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De graslanden maken slechts een klein deel van het foerageergebied uit en er wordt niet in gebroed. Als de graslanden verruigen, is dit gunstig voor veldmuis en noordse woelmuis en ook deze soorten vormen prooidieren voor bruine kiekendief. Stikstofdepositie zal in het grasland daardoor geen knelpunt voor de bruine kiekendief vormen. Voedselvluchten vinden vooral plaats boven de aanwezige moerasgebieden, natte ruigten en rietkragen, die in ruime mate in het gebied aanwezig zijn (met name ook in het Twiske). In deze moerasbiotopen vormen muizen, ratten en watervogels als eenden, meerkoeten en waterhoen de belangrijkste prooidieren. Gezien het ruime aanbod aan prooidieren in de moerasgebieden, en de aanwezigheid van prooidieren in verruigt grasland, is geen knelpunt ten aanzien van de stikstofdepositie te verwachten. Er is geen sprake van een verslechtering van het leefgebied van de bruine kiekendief. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

Kemphaan A151

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit.

Effectbeoordeling

De achtergronddepositie ligt in 2025 overal beneden de KDW van de kemphaan, met uitzondering van een klein deel van het Oostzanerveld, ter hoogte van knooppunt Zaandam. Dit is gezien de bestaande verstoring door het weg- en spoorverkeer geen optimaal (potentieel) leefgebied voor de kemphaan. Van de Kemphaan is bekend dat de soort bij voorkeur in open gebieden broedt en de nabijheid van wegen en bossen mijdt. Gezien de geringe overschrijding van de KDW op niet-essentieel leefgebied, zijn geen effecten van stikstofdepositie te verwachten. Dezelfde conclusie kan getrokken worden voor leefgebied 8. De KDW van dit type leefgebied is minder kritisch en wordt eveneens niet – of alleen op een enkele plek in niet essentieel potentieel leefgebied – overschreden. De projectbijdrage zal daarom het doel om geschikt leefgebied voor de kemphaan te realiseren niet frustreren. Er is geen sprake van een verslechtering van het leefgebied van de Kemphaan. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

Watersnip A153

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Effectbeoordeling

De KDW wordt alleen ter hoogte van knooppunt Zaandam overschreden. Hier broedt echter geen watersnip. Ook is dit geen optimaal (potentieel) leefgebied voor de watersnip vanwege de bestaande verstoring. Uitbreiding van het oppervlak en verbetering van de kwaliteit van het leefgebied van de watersnip kan plaatsvinden op niet overbelaste locaties. Er is geen sprake van een verslechtering van het leefgebied van de watersnip. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

Visdief A193

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is behoud van oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De overschrijding van de KDW vindt slechts op een beperkt oppervlak plaats en in gebieden aan de randen van het gebied en een gebied rondom de veenbossen van het IJperveld. Deze locaties vormen geen essentieel onderdeel van het leefgebied. De prooibeschikbaarheid zal door de plaatselijk verhoogde stikstofdepositie niet afnemen. Er is geen sprake van een verslechtering van het leefgebied van de visdief. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

Grutto (niet broedvogel) A156

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is behoud van oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De overschrijding van de KDW vindt slechts op een beperkt oppervlak plaats en in gebieden aan de randen van het gebied en een gebied rondom de veenbossen van het IJperveld. Deze locaties vormen geen essentieel onderdeel van het leefgebied. De invloed van stikstofdepositie in zijn algemeenheid op het leefgebied is daarom heel gering. Er is geen sprake van een verslechtering van het leefgebied van de grutto. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

Conclusie Natura 2000-gebied IJperveld, Oostzanerveld, Varkensland & Twiske

Ik onderschrijf de boven genoemde conclusies en ben van oordeel dat de, door het project Zeetoegang IJmond, veroorzaakte stikstofdepositie geen belemmering vormt voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen van het natura 2000-gebied.

1.5. Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder

Vochtige heiden (laagveengebied) H4010B

Instandhoudingsdoelstelling

De doelstelling is uitbreiding oppervlakte en behoud van kwaliteit.

Effectbeoordeling

Voor de effectbeschrijving verwijs ik kortheidshalve naar de overwegingen onder het kopje Natura 2000-gebied Polder Westzaan. In aanvulling op de overwegingen daar, geldt voor het gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder dat de trend positief is voor het oppervlak en stabiel voor de kwaliteit.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) H7140B

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is behoud van oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

Voor de effectbeschrijving verwijs ik kortheidshalve naar de overwegingen onder het kopje Natura 2000-gebied Polder Westzaan. In aanvulling op de overwegingen daar, geldt voor het gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder dat de trend negatief is.

Significant negatieve effecten kunnen zonder mitigerende maatregelen niet worden uitgesloten. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze vergunning.

Kemphaan A151

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit.

Effectbeoordeling

Er kunnen eventueel negatieve effecten optreden, omdat een te hoge stikstofdepositie tot een verdichting en biomassatoename van de grasvegetatie kan leiden. In het Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder zijn echter geen knelpunten van stikstofdepositie te verwachten. Het grootste deel van het oppervlak aan grasland dat in het Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder aanwezig is, bestaat uit nat en matig voedselrijk grasland (leefgebied 8). De KDW van dit leefgebied (1600 mol N/ha/jaar) wordt niet overschreden. De depositie is in het grootste deel van het gebied minder dan 1400 mol N/ha/jaar. Ook de KDW van de bloemrijke weidevogelgraslanden (leefgebied 10) wordt op locaties waar dit type grasland (nog) aanwezig is, niet of nauwelijks overschreden.

Er is geen sprake van een verslechtering van het leefgebied van de kemphaan in de zin van de Nb-wet. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

Grutto (niet broedvogel) A156

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is behoud van oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De overschrijding van de KDW vindt slechts op een beperkt oppervlak plaats en in gebieden aan de randen van het gebied. Deze locaties vormen geen essentieel onderdeel van het leefgebied. De invloed van stikstofdepositie in zijn algemeenheid op het leefgebied is daarom heel gering.

Er is geen sprake van een verslechtering van het leefgebied van de grutto in de zin van de Nb-wet. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

Conclusie Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder

Ik onderschrijf de boven genoemde conclusies en ben van oordeel dat de, door het project Zeetoegang IJmond, veroorzaakte stikstofdepositie geen belemmering vormt voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen van het natura 2000-gebied.

1.6. Natura 2000-gebied Eilandspolder

Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) H7140B

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is behoud van oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De geringe toename van depositie in dit gebied zal niet leiden tot significant negatieve effecten op het bereiken van de doelstellingen. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

Kievit A142

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is behoud van oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De overschrijding van de KDW vindt slechts op een beperkt oppervlak plaats. Deze locaties vormen geen essentieel onderdeel van het leefgebied.

Er is geen sprake van een verslechtering van het leefgebied van de kievit in de zin van de Nb-wet. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

Grutto (niet broedvogel) A156

Instandhoudingsdoelstelling

Doelstelling is behoud van oppervlakte en kwaliteit.

Effectbeoordeling

De overschrijding van de KDW vindt slechts op een beperkt oppervlak plaats in een deel van het leefgebied. De invloed van stikstofdepositie in zijn algemeenheid op het leefgebied is daarom heel gering. Gezien de stabiele trend en de diversiteit van leefgebieden is er geen sprake van een verslechtering van het leefgebied van de grutto in de zin van de Nb-wet. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

Conclusie Natura 2000-gebied Eilandspolder

Ik onderschrijf de boven genoemde conclusies en ben van oordeel dat de, door het project Zeetoeegang IJmond, veroorzaakte stikstofdepositie geen belemmering vormt voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen van het natura 2000-gebied.

Conclusie Natura 2000-gebieden

Naar mijn oordeel is, mede gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor de betrokken Natura 2000-gebieden, met de effecten zoals in de PB zijn aangegeven, een volledig inzicht gegeven in de mogelijke effecten die in het bovenvermelde beïnvloedingsgebied zijn te verwachten als gevolg van de aangevraagde activiteit. De PB is dan ook genoezaam uitgevoerd en biedt de noodzakelijke basis voor de in artikel 19g, lid 1, van de Nb-wet 1998 genoemde verzekering.

2. Beschermd Natuurmonument

Ham en Crommenije

Effectbeoordeling

Ten aanzien van de diverse flora en fauna zoals benoemd in het besluit tot aanwijzing van het gebied Ham en Crommenije als natuurmonument merk ik het volgende op. Naar mijn mening voorziet de voorgenoemde PB ook in een toetsing die, qua algemene aannames en de diverse mitigerende maatregelen, gelding heeft voor de kenmerken en waarden van het betrokken natuurmonument. De waarden van het beschermd natuurmonument die niet zijn afgedekt door of meeliften met de Natura 2000-doelen en natuurwaarden die niet ondergeschikt zijn aan de Natura 2000-doelen worden in het onderstaande apart getoetst.

Gelet op de afstand van het beschermde natuurmonument tot het Noordzeekanaal (hemelsbreed ruim 5 kilometer, naar het sluizencomplex ongeveer 10 km) is alleen stikstofdepositie een relevante factor die zover reikt dat deze meegenomen moet worden bij de effectbeoordeling. Mede, omdat het gebied van belang is voor natuurwaarden die gevoelig zijn voor stikstofdepositie. Uit de depositie berekeningen blijkt dat het planeffect in 2025 ter hoogte van Ham en Crommenije een toename rond de 2-3 mol N/ha/jaar bedraagt

Het gebied is van belang voor veenmosrietlanden. Deze vegetaties kennen een KDW van 714 mol N/ha/jaar. Zowel in de huidige als toekomstige situatie is er sprake van een achtergronddepositie die hoger ligt dan de KDW voor deze rietlanden. In de huidige situatie varieert de achtergronddepositie van 1210 – 1500 mol N/ha/jaar). In de toekomstige situatie (2025) daalt de achtergronddepositie met 110 – 130 mol N/ha/jaar en bedraagt 1100 – 1370 mol N/ha/jaar. Dit betekent dat in de huidige en toekomstige situatie sprake is van een zodanige achtergronddepositie dat dit de kwaliteit van de veenmosrietlanden in gevaar kan brengen.

Als gevolg van het project is er in 2025 sprake van een toename van 2-3 mol N/ha/jaar. Dit betekent een kleine toename ten opzichte van de autonome depositiedaling. Het beschermde natuurmonument is van belang voor verschillende verlandingsstadia. Deze stadia kunnen in een vastgelegde situatie, waar hier sprake van is, niet bestaan zonder beheer die onder andere de successie terugzet. Daarnaast kunnen veenmosrietlanden überhaupt niet in stand worden gehouden zonder maaibeheer. Dit betekent dat beheer essentieel is voor behoud en ontwikkeling van de natuurwaarden. In vergelijking met de autonome afname betekent deze projectbijdrage dat het niveau van bijvoorbeeld januari 2025 ongeveer 3 maanden later bereikt wordt. Dit heeft geen ecologisch effect op het behoud en de ontwikkeling van de bijzondere natuurwaarden in het gebied. Dit geldt eveneens voor de broedvogels die afhankelijk zijn van de rietvegetaties.

De oeverlanden zijn van belang zijn voor weidevogels. Weidevogels zijn afhankelijk van een goede hydrologische situatie (hoge grondwaterstanden) en aangepast beheer. Weidevogelgebieden worden doorgaans licht bemest. Stikstofdepositie heeft geen effect op het natuurschoon van het gebied dat is gedefinieerd als de afwisseling van water, rietland en grasland.

Gelet op bovenstaande heeft het project Zeetoeegang IJmond geen negatief effect op de natuurwaarden en het natuurschoon van het beschermd natuurmonument Ham en Crommenije.

Conclusie natuurmonumentwaarden

Er wordt geconcludeerd dat de aangevraagde activiteit niet schadelijk is voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het beschermde natuurmonument of voor dieren of planten in het beschermde natuurmonument.

CUMULATIE

Op basis van artikel 19f van de Nb-wet 1998 dient bij vergunningverlening voor projecten of plannen een beoordeling plaats te vinden van de cumulatieve effecten indien deze projecten of plannen, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen, significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied.

Ik heb hiervoor reeds geconcludeerd dat de uitvoering van de voorgenomen activiteiten zelfstandig beschouwd, niet kan leiden tot een verslechtering van de

kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de betreffende Natura 2000-gebieden of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor de betreffende gebieden zijn aangewezen.

Er zijn geen projecten die op andere wijze (dan stikstofdepositie) invloed hebben op de hieronder genoemde habitattypen en soorten.

De realisatie van de nieuwe Zeesluis zorgt vanaf haar openstelling in 2019 voor een geleidelijke groei in depositie in de regio waarbij in 2025 de maximale bijdrage wordt verwacht. De projectbijdragen zullen over het algemeen gemiddeld minder dan 5 mol N/ha/jaar of zelfs minder dan 2 mol N/ha/jaar bedragen. Dit zou in principe in combinatie met andere plannen of projecten kunnen leiden tot negatieve effecten.

In onderstaande wordt hier op ingegaan.

A. Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat

Voor dit gebied geldt dat een cumulatietoets zich moet richten op het habitatype H2160 duindoornstruwelen. Voor dit duingebied zijn er geen projecten vergund die leiden tot een vergroting van het oppervlak waar de KDW van H2160 duindoornstruwelen wordt overschreden.

Voor het Noordhollands Duinreservaat geldt juist dat de projecten die de afgelopen tijd vergund zijn, leiden tot een netto afname van depositie van enkele mol/ha/jaar. In deze cijfers zijn de uitbreiding van de overslag aan de lichterpalen op de locatie in de Voorhaven en de tijdelijke bijdrage van de aanleg van de gasopslag Bergermeer meegenomen (welke inmiddels is voltooid).

Er kan worden uitgesloten dat cumulatie leidt tot een verslechtering van het habitatype duindoornstruwelen, omdat het oppervlak waar de KDW ervan wordt overschreden, niet toeneemt.

B. Natura 2000-gebied Kennemerland Zuid

Voor dit gebied geldt, dat een cumulatietoets zich moet richten op habitatype H2160 duindoornstruwelen. Voor dit duingebied zijn er geen projecten vergund die leiden tot een vergroting van het oppervlak waar de KDW van H2160 duindoornstruwelen wordt overschreden.

Het aantal nieuw vergunde projecten voor het gebied Kennemerland-Zuid is zeer gering. Er zijn zowel toenamen (minder dan 1 mol N/ha/jaar) als afnamen (ca. 2,6 mol N/ha/jaar op de rand) berekend. Ook indien de locaties waar de toenamen voorzien zijn, niet samenvallen met de afname van depositie, zijn er geen significant negatieve effecten in cumulatie te verwachten. De bijdrage van de vergunde projecten is ecologisch verwaarloosbaar en leiden niet tot een verdere toename van het oppervlak H2160 duindoornstruwelen waar de KDW wordt overschreden.

Er kan worden uitgesloten dat cumulatie leidt tot een verslechtering van het habitatype duindoornstruwelen, omdat het oppervlak waar de KDW ervan wordt overschreden, niet toeneemt.

C. Natura 2000-gebied Ilperveld, Oostzanerveld, Varkensland en Twiske
Voor dit Natura 2000 gebied is geconcludeerd dat voor bruine kiekendief, kemphaan, watersnip en visdief voor een deel van het leefgebied de KDW overschreden wordt. Deze overschrijding treedt op in het Oostzanerveld, ter hoogte van knooppunt Zaandam dat, gezien de bestaande verstoring door het weg- en spoorverkeer, geen optimaal leefgebied voor deze soorten is. Voor het overige deel van het leefgebied ligt de huidige en toekomstige depositie enkele honderden molen lager dan de KDW. De projecten die invloed hebben op dit Natura 2000 gebied liggen verspreid in en rond het gebied.

Er is een toename van de depositie op de meetpunten als gevolg van deze projecten, maar de omvang van deze toename is niet zo groot dat dit in cumulatie met het project Zeetoegang IJmond leidt tot een verdere overschrijding van de KDW (of toename van het oppervlak met een overschrijding) van de leefgebieden van genoemde soorten. De conclusie is dat het project Zeetoegang IJmond in cumulatie met andere projecten niet leidt tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van dit Natura 2000-gebied.

D. Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder
De kemphaan komt momenteel niet voor in dit gebied. Voor het grootste deel van dit gebied is de achtergronddepositie meer dan 200 mol/ha/jaar lager dan de KDW van potentieel kemphaanleefgebied. Alleen langs de randen van het leefgebied wordt de KDW beperkt overschreden, maar dit vormt geen essentieel onderdeel van het leefgebied, vanwege wegen en bebouwing en heeft daardoor geen effect op de instandhoudingsdoelstelling voor de kemphaan. De al vergunde activiteiten variëren afhankelijk van de locatie tussen 1,8 en 16,5 mol N/ha/jaar op de rand van het gebied. De projectbijdrage van Zeetoegang IJmond is maximaal 4 mol N/ha/jaar en leidt in cumulatie met de vergunde projecten zeker niet tot een overschrijding van de KDW van het potentieel kemphaan leefgebied. De kleine verandering in depositie als gevolg van project Zeetoegang IJmond in cumulatie met andere projecten leidt ook niet tot een verslechtering van het leefgebied van de grutto. De doortrekkende grutto's zijn gebaat bij voedselrijke graslanden met korte begroeiing welke niet beïnvloed worden door kleine toenames van stikstofdepositie.

Het project Zeetoegang IJmond leidt in cumulatie met andere projecten niet tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van dit Natura 2000-gebied.

E. Natura 2000-gebied Eilandspolder
In de Eilandspolder zijn inmiddels diverse herstelmaatregelen genomen die het systeem (waaronder H7140B, veenmosrietland) robuuster hebben gemaakt. Deze gerealiseerde herstelmaatregelen hadden bovendien als doel om de effecten van de depositietoenames in het kader van verleende vergunningen te mitigeren.

Daarom is er geen sprake van cumulatieve effecten van Zeetoegang IJmond met deze vergunde projecten, met andere woorden cumulatie is niet aan de orde.

Ik concludeer dat binnen de aangeleverde PB een volledige en juiste cumulatietoetsing is uitgevoerd.

MITIGATIE, MONITORING EN EVALUATIE

In 2014 is een Mitigatie- en monitoringsplan opgesteld. Deze is in juni 2015 geactualiseerd en maakt onderdeel uit van de aanvraag. Het mitigatie- en monitoringsplan geeft aan welke maatregelen worden getroffen en hoe de selectie van maatregelen tot stand is gekomen. Tevens wordt aangegeven hoe de uitvoering en effectiviteit van de maatregelen zal worden gemonitord.

Met de uitvoering van de mitigerende maatregelen en monitoring, conform het plan, wordt gewaarborgd dat geen verslechtering van of significante effecten op instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden zal (kunnen) optreden.

Het Mitigatie- en monitoringsplan dient, conform de voorschriften van deze vergunning, te worden uitgevoerd.

AFWEGINGSKADER STRUCTUURVISIE INFRASTRUCTUUR EN RUIMTE

Aangezien in dit geval het afwegingskader van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte het afwegingskader van de Vogel- en Habitatrichtlijn volgt, is met het doorlopen van het afwegingskader, zoals opgenomen in de Nb-wet 1998, materieel aan de vereisten van het afwegingskader van de voornoemde structuurvisie.

BESPREKING VAN DE INSPRAAK

Naar aanleiding van deze aanvraag zijn, op grond van artikel 44, lid 3, van de Nb-wet 1998, de provincie Noord-Holland en de gemeente Velsen in de gelegenheid gesteld over deze aanvraag hun zienswijze kenbaar te maken.

De provincie Noord-Holland heeft in haar zienswijze, d.d. 30 juli 2015, aangegeven dat zij het uitblijven van significante effecten voldoende onderbouwd acht en zich kan vinden in vergunningverlening.

De gemeente Velsen heeft niet binnen de gestelde termijn gereageerd.

Het ontwerp-besluit heeft voorts van 8 oktober 2015 tot 19 november 2015 voor één ieder ter inzage gelegen. Binnen deze 6 weken bestond de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. Van deze mogelijkheid is geen gebruik gemaakt. Er zijn geen zienswijzen ontvangen.

CONCLUSIE

Op grond van het bovenstaande ben ik van mening dat de gevraagde vergunning, onder de opgenomen voorschriften en beperkingen, kan worden verleend.

**Bijlage 2: Mitigatie- en Monitoringsplan N-depositie Natura 2000
Zeetoeegang IJmond, van juni 2015.**

Mitigatie- en monitoringsplan N-depositie Natura 2000 Zeeoegang IJmond

Bijlage 2. Maatregelenpakket

Maatregelenpakket	Effecten uit te stellen in landschappelijke hoedanigheid?	Projectdoelstelling Zeeoegang gmn. 2025	Projectdoelstelling Zeeoegang nat. 2025	Maatregelnummer	Mitigatie maatregelen voor Zeeoegang	Monitoring code	Effectiviteit	Beveiligings effectiviteit	Omgeving	Locale maatregelen in Landschappelijke hoedanigheid	Duidelijke redelijke voorstellen in de uitvoering van de maatregelen, met inbegrip van de effectiviteit van de maatregelen (N=0, K=1, R=2, A=3)				
Bronnen N-depositie en oppervlaktende positie van de Zeeoegang, Deelplan Natuur, jan 2014					Binnen o.a.: - POC-gebiedsanalyse N2000-gebieden, versie dec 2013 & dec 2014, jan. 2015 - POC-gebiedsanalyse - POC-gebiedsanalyse	De Mitigatie- en monitoringsplan, versie 1.0, 2015	Bron: POC-gebiedsanalyse en de gebiedsanalyse van de gebiedsanalyse *Op basis van info Hans Jaspers, Grooting	Op basis van POC-gebiedsanalyse B. versie 1.0, 2015 V. uitwerking *Op basis van info Hans Jaspers, Grooting *Op basis van info Hans Jaspers, Grooting *Op basis van info Hans Jaspers, Grooting	ha						
Maatregelenpakket	ja: effecten zijn uit te stellen nee: effecten zijn niet uit te stellen, dus maatregelen	met N2000	met N2000		Maatregel in landschappelijke hoedanigheid waarvoor maatregelen nodig zijn en waar AD-KOW (GDN2013, levering 2015)										
Natura 2000 Gebied: Noordhollands Duinreservaat															
H2120	Witte duinen	ja	nee	2	1	H2120	5	1	Aanleg stuifduin (1 per 2,5ha), 60 m dam./haal (0,28 ha), 50m dep. Nabehoor, verwijderen helm en wortels	B1 tm B6	groot (op Nabehoor)	B	0,28	x	A, R
H2130A	gras duinen (halve)	nee	nee	2	5	H2130A	5	2	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	B*	1,00	x	
H2130B	gras duinen (halve)	nee	nee	2	5	H2130B	5	3	Aanleg stuifduin (1 per 2,5ha), 60 m dam./haal (0,28 ha), 15 cm dep. Nabehoor, verwijderen opslag en wortels	B1 tm B6	groot	B	0,66	1 stuifduin (0,28 ha)	R, K
H2130C	gras duinen (halve)	ja	nee	2	3	H2130C	3	4	Pluggen/ choppen grasige vegetatie 5-10 cm dep	B10, B11	groot	B	1,00	x	
H2140A	gras duinen (halve)	ja	nee	2	3	H2140A	3	5	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	matig	B	0,66	x	
H2140B	gras duinen (halve)	ja	nee	2	4	H2140B	4	6	Extensieve begrazing met groot vee zuidelijke N2000 (8 ha, waarvan 4,5 ha H2130A) (aandacht)	B14	groot	B	0,66	1 stuifduin	R, K, C
H2150	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2150	4	7	Aanleg stuifduin (1 per 2,5ha), 60 m dam./haal (0,28 ha), 15 cm dep. Nabehoor, verwijderen opslag en wortels	B1 tm B6	groot	B	0,66	1 stuifduin	R, K, C
H2160A	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160A	4	8	Pluggen/ choppen grasige vegetatie 5-10 cm dep	B10, B11	matig	B	2,00	1 ha	
H2160B	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160B	4	9	Aanleg stuifduin (1 per 2,5ha), 60 m dam./haal (0,28 ha), 15 cm dep. Nabehoor, verwijderen opslag en wortels	B1 tm B6	groot	B	0,66	x	R
H2160C	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160C	4	10	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	R, C
H2160D	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160D	4	11	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	R, C
H2160E	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160E	4	12	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	B	0,66	x	C
H2160F	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160F	4	13	Verwijderen stuwvloedpluigen en sterven met kraai (met Nabehoor, indien nodig)	B7 tm B9	matig	B	4,00	2 ha	R, K, C, W
H2160G	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160G	4	14	Verwijderen stuwvloedpluigen en sterven met kraai (met Nabehoor, indien nodig)	B7 tm B9	matig	V	0,66	x	K, C
H2160H	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160H	4	15	Begruen dammen	B15	groot	V	0,66	x	R, K, C
H2160I	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160I	4	16	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	B*	1,00	x	R
H2160J	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160J	4	17	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	B*	0,66	x	K
H2160K	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160K	4	18	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160L	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160L	4	19	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160M	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160M	4	20	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160N	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160N	4	21	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160O	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160O	4	22	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160P	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160P	4	23	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160Q	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160Q	4	24	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160R	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160R	4	25	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160S	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160S	4	26	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160T	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160T	4	27	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160U	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160U	4	28	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160V	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160V	4	29	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160W	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160W	4	30	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160X	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160X	4	31	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160Y	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160Y	4	32	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160Z	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160Z	4	33	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160A	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160A	4	34	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160B	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160B	4	35	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160C	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160C	4	36	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160D	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160D	4	37	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160E	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160E	4	38	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160F	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160F	4	39	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160G	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160G	4	40	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160H	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160H	4	41	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160I	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160I	4	42	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160J	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160J	4	43	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160K	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160K	4	44	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160L	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160L	4	45	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160M	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160M	4	46	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160N	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160N	4	47	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160O	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160O	4	48	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160P	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160P	4	49	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160Q	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160Q	4	50	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160R	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160R	4	51	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160S	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160S	4	52	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160T	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160T	4	53	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160U	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160U	4	54	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160V	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160V	4	55	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160W	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160W	4	56	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160X	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160X	4	57	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160Y	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160Y	4	58	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160Z	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160Z	4	59	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160A	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160A	4	60	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160B	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160B	4	61	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160C	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160C	4	62	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160D	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160D	4	63	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160E	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160E	4	64	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160F	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160F	4	65	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160G	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160G	4	66	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160H	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160H	4	67	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160I	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160I	4	68	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160J	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160J	4	69	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160K	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160K	4	70	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160L	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160L	4	71	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160M	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160M	4	72	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160N	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160N	4	73	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160O	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160O	4	74	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160P	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160P	4	75	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160Q	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160Q	4	76	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160R	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160R	4	77	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160S	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160S	4	78	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160T	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160T	4	79	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160U	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160U	4	80	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160V	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160V	4	81	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160W	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160W	4	82	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160X	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160X	4	83	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160Y	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160Y	4	84	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160Z	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160Z	4	85	Verwijderen stuwvloedpluigen	B7 tm B9	groot	V	0,66	x	K
H2160A	duinen met kraai (droog)	ja	nee	2	4	H2160A	4	86	Verwijderen stuwvloedpluigen						

Maatregelnummer	Mitigerende maatregelen voor Zeeoegang	Bijdragen aan de project-afsluiting van de waterloop (18 jaar)	Marges N-afvoer (B-Venre 2014)	Betrouwbaarheid heridentificering N-afvoer (B-Venre 2014)	Toelichting op gebruikte marges N-afvoer	N-afvoer op areaal waar KOW wordt vastgesteld door de schrijfgrensdigitaal (AD-KOW)	Verhouding stilstaand afvoer / afvoer op areaal AD-KOW	Planning	2016-2025 (2-jarig)	2016-2025 (2-jarig)	2016-2025 (2-jarig)
26	Aanleg uitduiken (1 per 2,5 ha), 60 m diam./haal (0,28 ha), 15 cm diep.	14,38	92-208	#	#	103	258	12	40	1,12	1,12
27	Nabeheer, verwijderen opslag en wortels	49-208	49-208	#	#	49	258			1,00	
28	Verwijderen stuwafslapingsvelden	11-15	11-15	#	#	22	30			2,00	2,00
29	2-jarig maaien recent geplagd land, 1 ha waarvan 0,34 ha H2130C, vanaf 2020 (3a)	0,02	2,5	#	#	2,8	2,8	184	184		1,00
30	Spragen (slapen en afvoeren)	0,05	4,5-20,5	#	#	2,3	10	47	214	0,50	
31	Verwijderen stuwafslapingsvelden en stobben met kraan (met nabeheer indien nodig)	9,89	11-13	#	#	39	46	4	6	3,50	
32	Verwijderen stuwafslapingsvelden	0,02	13-15	#	#	6,5	7,5	349	483	0,50	0,50
33	Verwijderen stuwafslapingsvelden, waarvan 50% ook de stobben (KUZ2), Nabeheer (KUZ1 en indien nodig in KUZ2)	0,82	13-15	#	#	13	15	21	24	1,00	0,50
34	Wegzetten kapot en kraan (wordt afgevoerd van de monitoring herhaald)	2,22	0,1 (9,5 ha)	erwingscijfer Cremmer (#)	#	1,0	1,0	4,8	78	9,00	
34n	Baggeren duinen		40-400			8,0	172			0,20	
35	Maaien/velden	0,12	locatie waar AD-KOW			0,3	1,3	184	828	0,50	0,50
36	Nabeheer maaien/velden	43-122		#	#	22	61			0,50	
37	Nabeheer maaien/velden									0,50	0,50
38	Stuwafslapingsvelden in de kreken sporen. Boven vooraf duinen, afvoeren en bosan										
39	Soort lift met maatregelen in kolkjes duinen										
Natura 2000 Gebied: Westzaan											
40	Opslag verwijderen (jaarlijks)	0,03	11-15 te leer 0,174-0,474 ov.	#	#	2,5	3,9	90	138		0,20
41	Herfstenmaaien i.v.v. watermaaien (maaien in talen onder degehele te groote van de aangegeven omvang)	0,67	geen waarde	#	#			34	413		0,40
42	Pluggen tot 0,5m, inclusief stobben verwijderen		38-400	#	#	23	278			0,60	
Natura 2000 Gebied: IJperveld, Veldensland, Oosterveld & Veldse											
43	Herfstenmaaien i.v.v. watermaaien (maaien in talen onder degehele te groote van de aangegeven omvang)	0,02	geen waarde	#	#			288	331		0,20
44	Opslag verwijderen en maaien (met Cremmer)		11-15 te leer 0,174-0,474 ov.	#	#	5,0	7,7				0,40
45	Herfstenmaaien i.v.v. watermaaien (maaien in talen onder degehele te groote van de aangegeven omvang)	1,48	geen waarde	#	#			28	318		0,50
46	Pluggen tot 0,5m, met stobben verwijderen		38-400	#	#	38	460			1,00	
Natura 2000 Gebied: Wormer- en IJperveld & Kalkpolder											
47	Opslag verwijderen, incl. cranberry (bestaande helen)	0,03	11-15 te leer 0,174-0,474 ov.	#	#	2,5	3,9	93	143		0,20
48	Herfstenmaaien i.v.v. watermaaien (maaien in talen onder degehele te groote van de aangegeven omvang)	0,48	geen waarde	#	#			38	473		0,20
49	Pluggen tot 0,5m, met stobben verwijderen in VZV		38-400	#	#	18	230			0,50	